

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Hubáčka a soudců JUDr. Elišky Cihlářové a JUDr. Tomáše Foltase v právní věci žalobce: **N. M. S.**, zastoupen Mgr. Markem Čechovským, advokátem se sídlem Opletalova 25, Praha 1, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra, Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců,** se sídlem nám. Hrdinů 1634/3, Praha 4, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2014, č. j. 9 A 259/2011 – 58,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Včas podanou kasační stížností se žalobce N. M. S. domáhá u Nejvyššího správního soudu vydání rozsudku, kterým by byl zrušen rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 15. 10. 2014, č. j. 9 A 259/2011 – 58, a věc vrácena tomuto soudu k dalšímu řízení, případně, jímž by byla zrušena i napadená rozhodnutí správních orgánů a věc vrácena žalovanému k dalšímu řízení.

Městský soud v Praze (dále také „městský soud“) napadeným rozsudkem zamítl žalobu, kterou se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 7. 2011, č.j. MV-5015-5/SO-2011, jímž bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Policie České republiky, Oblastního ředitelství služby cizinecké policie Praha, Inspektorátu cizinecké policie Praha, ze dne 13. 5. 2010, č. j. CPPH-106418/CI-2009-60, o neudělení povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny na základě ust. § 46 odst. 3 v návaznosti na ust. § 56 odst. 2 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Správní orgány shledaly, že žalobce s ohledem na předchozí odsouzení pro trestný čin nesplňuje podmínku trestní zachovalosti, přičemž veřejný zájem zde převážil nad zájmem na ochranu rodinných vztahů žalobce.

Městský soud neshledal ze strany správních orgánů porušení základních zásad správního řízení ani tvrzenou nicotnost jejich rozhodnutí. Odůvodnění prvostupňového rozhodnutí je jednoznačné, určité a srozumitelné. Je lichá i námitka nepřezkoumatelnosti pro nerozvedení úvahy, proč převážil zájem státu nad zájmem na ochranu rodinných vztahů. Spáchání trestného činu cizincem na území České republiky představuje skutečné, aktuální a dostatečné ohrožení zájmů společnosti. Není ve veřejném zájmu, aby se na území České republiky zdržovali cizinci, kteří se dopouštějí porušování platných právních norem. Listina základních práv a svobod nezakládá právo cizince na pobyt na území České republiky. Napadeným rozhodnutím nedošlo ani k omezení práv nezletilých dětí žalobce stýkat se s ním, neboť za ním mohou jezdit bez omezení na území země jeho původu. Stav, ve kterém se žalobce ocitl, si přivodil vlastním jednáním. Měl neblahé důsledky svého jednání předvídat a předejít mu. Žalovaný se zabýval mezinárodním smlouvami, jimiž je Česká republika vázána, a v souladu s čl. 8 odst. 2 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (publikována pod č. 209/1992 Sb.; dále jen „Úmluva“) uvážil, že je dán důvod zásahu do práva na respektování soukromého a rodinného života žalobce. Městský soud s odkazem na judikaturu Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu proto uzavřel, že veřejný zájem převážil nad právem žalobce na ochranu jeho rodinného života. Není důvodná ani námitka nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Žalobce navrhoval důkazy, které měly prokázat existenci rodinného vztahu a rodinných vazeb žalobce na území České republiky. Správní orgány však existenci rodinných vazeb žalobce nepopíraly. Za situace, kdy žalobce nebyl trestně zachovalý a nebylo tak možné jeho žádosti vyhovět, postupovaly v souladu s ust. § 51 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), pokud zamítly provedení dalšího dokazování. Žalovaný se sice dopustil procesní vady, neboť konkrétním způsobem neuvedl, proč nepovažuje postup prvostupňového správního orgánu při dokazování za nezákonný. Z odůvodnění jeho rozhodnutí je ale zřejmé, že plně přisvědčil postupu, skutkovým zjištěním i právnímu posouzení prvostupňového správního orgánu. Současně se nejedná o vadu, která by mohla mít vliv na zákonnost rozhodnutí ve věci samé. Městský soud proto žalobu zamítl jako nedůvodnou.

Proti tomuto rozsudku městského soudu podal žalobce jako stěžovatel (dále jen „stěžovatel“) v zákonné lhůtě kasační stížnost, kterou výslovně opřel o ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel namítl, že pro posouzení celé záležitosti byla rozhodující otázka přiměřenosti rozhodnutí, přičemž správní soud se s touto otázkou vypořádal nedostatečně. Nelze souhlasit s posouzením důsledků jednání stěžovatele a poměřením dotčených zájmů. Stěžovatel si po vydání odsuzujícího rozsudku odpykal svůj trest a soud rozhodl na základě jeho chování o jeho podmínečném propuštění. Od propuštění se stěžovatel nedopustil žádného protiprávního jednání, plní uložená opatření a snaží se napravit své předchozí pochybení. Jeho jednání, mimo excesu, za který byl odsouzen, nevykazuje žádné znaky, které by svědčily o nebezpečí pro veřejný pořádek. Důsledky neprodloužení pobytu budou pro stěžovatele zcela fatální. Ztratí možnost obživy a bude nadobro odloučen od své rodiny, manželky a nezletilých dětí. Nelze reflektovat na soudem navrhované možnosti realizace rodinného života za pomoci návštěv na území domovského státu. Soud neprovádí prakticky žádné posouzení, které by se k otázce přiměřenosti vztahovalo. Nezabývá se ani rodinnými vazbami. Nezájem o takové posouzení je patrný i z toho, že odmítá jako

nedůvodné stížnosti proti neprovedení důkazů k prokázání existence rodinných vazeb. Těmi se stěžovatel snažil prokázat nepřiměřenost správního rozhodnutí. Pokud nemá možnost prokázat nepřiměřenost správního rozhodnutí, nemůže se ztotožnit s tím, že se jedná o nevýznamnou procesní vadu. Stěžovatel nepopírá své pochybení, které jej dovedlo do této situace, ale byl již potrestán dostatečně svým pobytem ve vězení. Svým jednáním neporušuje zájmy státu uvedené v čl. 8 Úmluvy, a tedy je na místě zohlednit zájem na ochraně soukromého a rodinného života, oproti jeho jednotlivému excesu. Stěžovatel, který má na území republiky veškeré své rodinné zázemí, by neměl být nucen k jejímu opuštění. Je zde hmotně zabezpečen, má plnou podporu rodiny, o níž se stará a která je zároveň schopna postarat se o něj. Jeho potomci přijdou o svého otce, který se bude muset vrátit do domovské vlasti a pravděpodobně mu nebude na velice dlouhou dobu umožněn návrat. Soudem nebyly náležitě vyhodnoceny ani námitky ve vztahu k posouzení skutečného stavu věci, k hodnocení provedených důkazů a k možnosti naplnění podmínek pro uložení správního vyhoštění. Ze strany stěžovatele se nemohlo jednat o výkon práce, neboť nebyly naplněny znaky závislé práce. Soud nedostatečně zdůvodnil své rozhodnutí, jelikož vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se náležitě ani skutečným stavem věci, pročež tento postup měl vliv na zákonnost rozhodnutí soudu ve věci samé. Stěžovatel odkázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu a Ústavního soudu týkající se požadavků na odůvodnění soudního rozhodnutí a uzavřel, že napadený rozsudek tyto požadavky nesplňuje.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti plně odkázal na žalobou napadené rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud přezkoumal kasační stížností napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a dospěl k závěru, že kasační stížnost není opodstatněná.

Nejprve se Nejvyšší správní soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku, kterou stěžovatel spatřuje v absenci posouzení proporcionality důsledků žalobou napadeného rozhodnutí v porovnání se zásahem do práva stěžovatele na soukromý a rodinný život. Tato námitka není důvodná.

Podle ustálené judikatury platí, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal správní soud za rozhodný, jak uvážil o pro věc zásadních a podstatných skutečnostech, resp. jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za nesprávné a z jakých důvodů považuje pro věc zásadní argumentaci účastníků řízení za lichou (viz nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1996, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, všechny dostupné na http://nalus.usoud.cz, nebo rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003 - 130, č. 244/2004 Sb.NSS, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003 – 52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 – 62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008 – 75, všechny dostupné na www.nssoud.cz).

Výše uvedeným požadavkům napadený rozsudek plně dostál.

Městský soud řádně posoudil všechny žalobní námitky, včetně námitky nepřiměřenosti žalobou napadeného rozhodnutí. Provedl posouzení proporcionality a dospěl k závěru, že neudělení povolení k dlouhodobému pobytu stěžovateli bylo plně na místě s ohledem na závažnost jeho protiprávního jednání. Městský soud se tedy závažností jednání stěžovatele zabýval, přičemž existenci jeho rodinných vazeb zjevně, stejně jako správní orgány, považoval za skutečnost nespornou. Není proto pravdou, že by městský soud rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Městský soud ani správní orgány nezpochybňovaly, že stěžovatel na území České republiky žije společně se svou manželkou a dětmi a že neudělení dlouhodobého pobytu zasáhne do jeho práva na soukromý a rodinný život. Domáhal-li se stěžovatel provedení důkazů (provedení místního šetření či vyžádání vyjádření orgánu péče o dítě) pouze za účelem prokázání existence rodinných vazeb, resp. prokázání zásahu do rodinného života stěžovatele a jeho dětí, nebylo nutné k této otázce vést dokazování, neboť tyto skutečnosti nebyly vůbec rozporovány.

Městský soud se tedy proporcionalitou zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele řádně zabýval a vycházel z dostatečných podkladů. Jeho rozsudek je proto v tomto ohledu plně přezkoumatelný. Ostatně stěžovatel také svými námitkami spíše brojí proti správnosti závěrů, které městský soud učinil na základě posouzení proporcionality zásahu do jeho práva na soukromý a rodinný život. I to svědčí o skutečnosti, že stěžovatel závěrům i úvahám městského soudu porozuměl (a ty jsou tudíž přezkoumatelné) a pouze s nimi nesouhlasí.

Nelze přisvědčit ani dalším zcela obecným námitkám nepřezkoumatelnosti napadeného rozsudku. Stěžovatel například tvrdí, že soud nedostatečně zdůvodnil své rozhodnutí, jelikož vycházel z nedostatečně zjištěných skutečností, nedostatečně vypořádal námitky uplatněné v žalobě a nezabýval se náležitě ani skutečným stavem věci, pročež tento postup měl vliv na zákonnost rozhodnutí soudu ve věci. Nejvyšší správní soud může na takto nekonkrétní tvrzení reagovat pouze taktéž v obecné rovině tak, že žádné z uvedených pochybení neshledal. Není zřejmé, jaká konkrétní námitka neměla být městským soudem vypořádána a v čem se městský soud nezabýval náležitě skutečným stavem věci. Pokud měl stěžovatel opět na mysli nedostatečné posouzení proporcionality zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele a jeho rodinných příslušníků, v tomto směru nebyl rozsudek shledán nepřezkoumatelným (viz výše).

Stěžovatel dále věcně brojí proti závěrům, ke kterým městský soud dospěl při posouzení proporcionality zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele (popř. jeho rodinných příslušníků).

Podle ust. § 46 odst. 3 zákona o pobytu cizinců pro povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny nebo za účelem vědeckého výzkumu platí obdobně § 55 odst. 1, § 56 odst. 1 písm. a) až c), e), g) a h), § 56 odst. 2 písm. a) a § 62 odst. 1.

Podle ust. § 56 odst. 2 zákona o pobytu cizinců dlouhodobé vízum, s výjimkou víza k pobytu nad 90 dnů za účelem strpění pobytu na území z důvodu podle § 33 odst. 3,

ministerstvo cizinci neudělí, jestliže a) nesplňuje podmínku trestní zachovalosti (§ 174), nebo b) v uplynulých 5 letech porušil povinnost stanovenou tímto zákonem, za podmínky, že důsledky neudělení dlouhodobého víza budou přiměřené důvodu pro neudělení dlouhodobého víza. Při posuzování přiměřenosti ministerstvo přihlíží zejména k dopadům tohoto neudělení do soukromého a rodinného života cizince.

Podle ust. § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců za trestně zachovalého se pro účely tohoto zákona považuje cizinec, který nemá ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu.

Mezi účastníky řízení prakticky není sporu o tom, že stěžovatele nelze považovat za trestně zachovalého, neboť má ve výpisu z evidence Rejstříku trestů záznam, že byl pravomocně odsouzen za spáchání trestného činu [ust. § 174 odst. 1 písm. a) zákona o pobytu cizinců *a contrario*]. Spornou je toliko skutečnost, zda jsou důsledky neudělení povolení k dlouhodobému pobytu z tohoto důvodu přiměřené důvodům, zejména s ohledem na dopad do soukromého a rodinného života cizince, jak požaduje ust. § 56 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Tento požadavek ostatně plyne také ze směrnice Rady 2003/86/ES o právu na sloučení rodiny [viz zejména bod 2 preambule, čl. 5 odst. 5 a čl. 17 této směrnice a dále rozsudek Soudního dvora (Evropské unie) ve věci C-540/03 *Evropský parlament proti Radě Evropské unie*, Sb.rozh. 2006, s. I-5769, dostupný na http://curia.europa.eu] a přímo z čl. 8 odst. 1 Úmluvy.

Čl. 8 odst. 1 Úmluvy stanoví, že „*každý má právo na respektování svého soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence*." Podle odst. 2 pak „*státní orgán nemůže do výkonu tohoto práva zasahovat kromě případů, kdy je to v souladu se zákonem a nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, veřejné bezpečnosti, hospodářského blahobytu země, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky nebo ochrany práv a svobod jiných.*"

Čl. 8 Úmluvy neukládá státu všeobecný závazek respektovat volbu dotčených osob ohledně země jejich společného pobytu, respektive napomáhat rozvíjení vztahů mezi nimi. Při stanovení rozsahu povinností státu je v tomto směru nutno zvážit okolnosti konkrétního případu (viz rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 19. 2. 1996, ve věci *Gül proti Švýcarsku*, stížnost č. 23218/94, dostupný na http://hudoc.echr.coe.int) a vzít v úvahu i to, do jaké míry je cizinci znemožněn jeho rodinný a soukromý život v jeho zemi původu. Při posuzování přiměřenosti dopadu správního rozhodnutí do soukromého a rodinného života cizince je proto nutno hodnotit závažnost jeho jednání (význam porušené normy, forma zavinění apod.) na straně jedné a intenzitu zásahu do rodinného a soukromého života cizince na straně druhé.

V nyní posuzované věci je proto potřeba identifikovat intenzitu zásahu do soukromého a rodinného života stěžovatele v důsledku žalobou napadeného rozhodnutí a intenzitu porušení zákona, které vedlo k vydání žalobou napadeného rozhodnutí.

Žalobou napadené rozhodnutí znamená neudělení pobytového titulu stěžovateli, v důsledku čehož bude muset pravděpodobně opustit území České republiky, nesplní-li stěžovatel podmínky pro udělení jiného pobytového titulu. Jelikož stěžovatel na území

České republiky pobýval výrazně menší část svého života, neexistuje v obecné rovině žádná vážnější překážka pro to, aby se opět integroval v prostředí svého domovského státu. Za intenzivní zásah do jeho práva na soukromý a rodinný život však lze považovat skutečnost, že již nebude moci pokračovat na území České republiky v soužití s manželkou a dvěma dětmi (v době vydání prvostupňového rozhodnutí ve věku 12 a 14 let). Jako hlavní alternativa se tak jeví návrat stěžovatele do Vietnamské socialistické republiky s tím, že rodinní příslušníci budou stát před volbou pouhých návštěv se stěžovatelem či trvalejšího přemístění za stěžovatelem. S ohledem na délku pobytu dětí stěžovatele na území České republiky (v době vydání prvostupňového rozhodnutí zde pobývaly již zhruba 7 let) lze přitom očekávat, že zde již vytvořily trvalejší sociální vazby. Jak varianta praktického odloučení stěžovatele od jeho rodiny, tak varianta přesídlení stěžovatelovy rodiny do Vietnamské socialistické republiky proto představují velmi intenzivní zásah do rodinného života stěžovatele. Na druhou stranu tímto nejsou stěžovatel a jeho rodinní příslušníci zcela zbaveni možnosti realizovat společný rodinný život. Zbývá tak posoudit, zda jsou takto závažné následky adekvátní důvodům, které správní orgány vedly k rozhodnutí o neudělení povolení k dlouhodobému pobytu stěžovateli.

Jediným důvodem pro neudělení povolení k dlouhodobému pobytu stěžovateli byl nedostatek jeho trestní zachovalosti, konkrétně skutečnost, že stěžovatel spáchal závažný trestný čin. Stěžovatel byl pravomocně odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 8. 2006, sp. zn. 37 T 3/2005, za spáchání trestného činu dle ust. § 9 odst. 2 ve spojení s ust. § 187 odst. 1, 2a, 3a zákona č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů, k trestu odnětí svobody nepodmíněně ve výměře 8 let a 6 měsíců se zařazením do věznice se zvýšenou ostrahou a dále k trestu propadnutí věci. Stěžovatel se tedy spolu s dalšími osobami dopustil jednání, jímž naplnil kvalifikovanou skutkovou podstatu (ve druhém a třetím odstavci) trestného činu, jehož objektem je zájem na ochraně společnosti a lidí proti možnému ohrožení, které vyplývá z nekontrolovaného nakládání s jedy, omamnými a psychotropními látkami, přípravky obsahujícími omamnou nebo psychotropní látku a prekursory. Již obecnou a typovou společenskou nebezpečnost (škodlivost) takovéhoto kvalifikovaného trestného činu je nutno hodnotit jako velmi vysokou, jednak pro význam společenského zájmu chráněného uvedeným ustanovením, jednak s ohledem na výši zákonné trestní sazby v případě tohoto trestného činu – osm až dvanáct let odnětí svobody. Výše trestu uloženého stěžovateli (osm a půl roku odnětí svobody a propadnutí věci) a jeho zařazení do věznice se zvýšenou ostrahou pak svědčí i o vysoké konkrétní společenské nebezpečnosti (škodlivosti) jednání stěžovatele s přihlédnutím ke všem okolnostem daného případu, které trestní soud při svém rozhodování zohlednil.

Nejvyšší správní soud má za to, že stěžovatel se dopustil natolik závažného protiprávního jednání, že nelze ani výše popsaný významný zásah do jeho soukromého a rodinného života považovat za nepřiměřený. I když správní orgán rozhodoval s odstupem řady let od spáchání trestného činu, nesnížila se společenská škodlivost jednání stěžovatele natolik, že by bylo možné považovat neudělení dlouhodobého pobytu za neadekvátní. Popsaný časový odstup nebyl dán liknavostí správního orgánu, nýbrž povahou věci, neboť správní orgán mohl rozhodovat až o konkrétní žádosti stěžovatele o vydání povolení k dlouhodobému pobytu. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že stěžovatel byl

z výkonu trestu podmíněně propuštěn a podmínky podmíněného propuštění plní. Podmíněné propuštění z výkonu trestu odnětí svobody nepředstavuje zahlazení odsouzení. Na stěžovatele se nehledí, jako by nebyl odsouzen. Pro něj negativní důsledky jeho jednání tak nadále přetrvávají (byť v menší míře), přičemž se nevyčerpávají použitím trestněprávních nástrojů. Stěžovatel si musel být při páchání natolik závažného úmyslného trestného činu vědom možných důsledků také v rovině zákona o pobytu cizinců (srov. také např. městským soudem citovaný nález Ústavního soudu ze dne 18. 2. 1999, sp. zn. IV.ÚS 108/97, dostupný na http://nalus.usoud.cz) .

Nejvyšší správní soud se proto ztotožňuje s hodnocením správních orgánů a městského soudu, že rozhodnutí o neudělení povolení k dlouhodobému pobytu stěžovateli nezasahuje nepřiměřeně do jeho práva na soukromý a rodinný život. Ani v této části proto není kasační stížnost důvodná.

Pro úplnost Nejvyšší správní soud k tvrzení stěžovatele, že se z jeho strany nemohlo jednat o výkon práce (neboť nejsou naplněny znaky závislé práce), poznamenává, že v dané věci žádná taková otázka nebyla posuzována (a nebyla důvodem pro vydání správních rozhodnutí). Ani v souvislosti s tímto zcela nesouvisejícím tvrzením tedy nebylo shledáno žádné pochybení městského soudu.

S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že kasační stížnost je nedůvodná, a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 věta druhá s. ř. s.).

Ve věci rozhodl v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ust. § 60 odst. 1, věta první s. ř. s. ve spojení s ust. § 120 s. ř. s. Stěžovatel ve věci úspěch neměl, a nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Úspěšnému žalovanému pak podle obsahu spisu žádné náklady v řízení o kasační stížnosti před soudem nevznikly. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 27. března 2015

JUDr. Jaroslav Hubáček
předseda senátu